

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Кафедра статистики, обліку і аудиту

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан
Економічного факультету
Віталій ДЯЧЕК
27 серпня 2024р.

Робоча програма навчальної дисципліни

Облік та оподаткування у торгівлі та громадському харчуванні
(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти	<u>перший (бакалаврський)</u>
галузь знань	<u>07 «Управління і адміністрування»</u> (шифрі назва)
спеціальність	<u>071 «Облік і оподаткування»</u> (шифр і назва)
освітня програма	<u>071 «Облік і оподаткування»</u> (шифр і назва)
Спеціалізація	 (шифр і назва)
вид дисципліни	<u>за вибором</u> (обов'язкова / за вибором)
факультет	економічний

2024 / 2025 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою факультету (інституту, центру)

“ 27 ” серпня 2024 року, протокол № 11

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: Інна КОСАТА доцент закладу вищої освіти кафедри статистики, обліку та аудиту канд. екон. наук, доцент.

Програму схвалено на засіданні кафедри статистики, обліку та аудиту

Протокол від “ 26 ” серпня 2024 року № 1

Завідувач кафедри статистики, обліку та аудиту

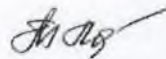
(підпис)

Оксана НЕСТЕРЕНКО

(прізвище та ініціали)

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми (керівником проектної групи) «Облік і оподаткування»
назва освітньої програми

Гарант освітньо-професійної програми (керівник проектної групи) «Облік і оподаткування»

(підпис)

Тетяна ПОНОМАРЬОВА

(прізвище та ініціали)

Програму погоджено науково-методичною комісією економічного факультету

Протокол від “ 27 ” серпня 2024 року № 1

Голова науково-методичної комісії

(підпис)

Дар'я ЗАГОРСЬКА

(прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни “Облік і оподаткування в торгівлі та громадському харчуванні” складена відповідно до освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми підготовки ХНУ ім. В.Н. Каразіна, бакалавр

галузь знань	<u>07 «Управління і адміністрування»</u> (шифрі назва)
спеціальність	<u>071 «Облік і оподаткування»</u> (шифр і назва)
освітня програма	<u>071 «Облік і оподаткування»</u> (шифр і назва)

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни - формування у студентів системи фундаментальних знань і освоєння концептуальних основ обліку і оподаткування на підприємствах торгівлі і громадського харчування як інформаційної бази прийняття ефективних управлінських рішень

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни

- засвоєння методики фінансового обліку і оподаткування на підприємствах торгівлі та громадського харчування;

- основ документального відображення господарських операцій і процесів на підприємствах торгівлі та громадського харчування;

- інформаційного забезпечення управлінського персоналу даними фінансового обліку;

- прийняття рішень та підвищення ефективності менеджменту за даними бухгалтерського обліку ;

практична підготовка студентів з питань:

- з'ясування істотних облікових даних на підприємствах в торгівлі та громадського харчування, що впливають на ефективність прийнятих управлінських рішень;

- моніторингу існуючої інформаційної системи обліку на підприємствах в торгівлі та громадського харчування;

- оцінки господарських засобів і джерел їх утворення, а також достовірності їх відображення у звітності на підприємствах в торгівлі та громадського харчування;

Після завершення курсу студент має набути такі **загальні та фахові компетентності:**

▪ Загальні

ЗК01. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК08. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

▪ Фахові

СК03. Здатність до відображення інформації про господарські операції суб'єктів господарювання в фінансовому та управлінському обліку, їх систематизації, узагальнення у звітності та інтерпретації для задоволення інформаційних потреб осіб, що приймають рішення.

1.3. Кількість кредитів – 4.

1.4. Загальна кількість годин – 120.

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Нормативна / <u>за вибором</u>	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
4-й	4-й
Семестр	
8-й	8-й
Лекції	
24 год.	6 год.
Практичні, семінарські заняття	
24 год.	год.
Дистанційні заняття	
год.	4 год.
Самостійна робота	
72 год.	110 год.
у тому числі, індивідуальні завдання	
8 год.	

1.6. Заплановані результати навчання

Згідно з вимогами освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми студенти повинні досягти таких **результатів навчання**:

ПР01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.

ПР02. Розуміти місце і значення облікової, аналітичної, контрольної, податкової та статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів обліково-аналітичної інформації у вирішенні проблем в сфері соціальної, економічної і екологічної відповідальності підприємств.

ПР03. Визначати сутність об'єктів обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та розуміти їх роль і місце в господарській діяльності.

ПР04. Формувати й аналізувати фінансову, управлінську, податкову і статистичну звітність підприємств та правильно інтерпретувати отриману інформацію для прийняття управлінських рішень.

ПР05. Володіти методичним інструментарієм обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування господарської діяльності підприємств. ПР06. Розуміти особливості практики здійснення обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування діяльності підприємств різних форм власності, організаційно-правових форм господарювання та видів економічної діяльності.

ПРН06. Розуміти особливості практики здійснення обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування діяльності підприємств різних форм власності, організаційно-правових форм господарювання та видів економічної діяльності.

ПР15. Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження соціально-економічних явищ і господарських процесів на підприємстві.

У результаті вивчення даного курсу студент повинен

знати:

- основні принципи бухгалтерського (фінансового) обліку на підприємствах торгівлі та громадського харчування і базові загальноприйняті правила ведення бухгалтерського обліку активів, зобов'язань, капіталу, доходів, витрат на підприємствах торгівлі та громадського харчування;

- систему збору, обробки, підготовки інформації фінансового характеру на підприємствах торгівлі та громадського харчування; проблеми, розв'язувані бухгалтерами фінансового

обліку в процесі формування інформації для характеристики стану і змін основного й оборотного капіталу, власних і позикових джерел фінансування активів підприємства, доходів, витрат, порядок формування фінансового результату руху фінансових потоків за звітний рік, а також взаємозв'язок бухгалтерського обліку з податковим обліком;

- економічну сутність обліку на підприємствах торгівлі та громадського харчування, його роль і значення в умовах переходу до ринкової економіки;

- визначення елементів обліку; функції обліку на підприємствах торгівлі та громадського харчування;

- організація обліку, функції бухгалтерії на підприємствах торгівлі та громадського харчування;

- розуміння характеру взаємовідносин юридичних та фізичних осіб платників обліку з фінансовими органами, податковими інспекціями, державними цільовими фондами;

- механізм обчислення та сплати різних загальнодержавних платежів та зборів на підприємствах торгівлі та громадського харчування

вміти:

- організувати та вести на підприємствах торгівлі та громадського харчування облік відповідно до чинного законодавства;

- вирішувати на прикладі конкретних ситуацій питання оцінки, облікової реєстрації і нагромадження інформації фінансового характеру з метою наступного її представлення в бухгалтерських фінансових звітах;

- застосовувати в процесі роботи план рахунків бухгалтерського обліку і основні методологічні положення П(с)БО;

- складати основні форми бухгалтерської (фінансової) звітності;

- вносити пропозиції щодо вдосконалення облікової роботи на підприємствах торгівлі та громадського харчування;

- розробляти заходи щодо усунення виявлених порушень та недоліків в організації обліку об'єктів оподаткування на підприємствах торгівлі та громадського харчування;

- аналізувати стан розрахунків та фінансовий стан підприємства.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Особливості обліку активів та зобов'язань на підприємствах торгівлі та громадського харчування.

Тема 1. Особливості організації обліку на підприємствах торгівлі та громадського харчування.

Бухгалтерський облік на підприємствах торгівлі та громадського харчування в інформаційній системі керування економікою підприємства. Користувачі інформації бухгалтерського фінансового обліку. Обумовленість організації обліку на підприємстві вимогами користувачів інформації.

Облік на підприємствах торгівлі та громадського харчування як система відображення руху коштів у процесі підприємницької діяльності. Основний зміст бухгалтерського (фінансового) обліку: оцінка стану і змін основного й оборотного капіталу, власних і позикових джерел фінансування активів підприємства, руху фінансових потоків за звітний період, а також фінансових результатів. Бухгалтерська звітність як завершальна стадія фінансового обліку. Принципи і загальні положення міжнародних стандартів фінансової звітності і їхній вплив на організацію бухгалтерського (фінансового) обліку в Україні. Мета і задачі реформування бухгалтерського обліку в Україні. Основи концепції бухгалтерського обліку в ринковій економіці України.

Облікова політика підприємства, принципи її формування і розкриття. Концепція бухгалтерського обліку в ринковій економіці й основні напрямки реформування його в Україні.

Тема 2. Облік запасів на підприємствах торгівлі та громадського харчування.

Виробничі запаси на підприємствах торгівлі та громадського харчування, їх класифікація та оцінка. П(С)БУ 9 «Запаси».

Порядок формування собівартості запасів.

Документальне оформлення надходження та використання запасів на підприємствах торгівлі та громадського харчування.

Облік операцій використання запасів.

Запаси, їхня класифікація і види оцінок.

Облік надходження матеріалів. Формування фактичної собівартості матеріалів, що надходять на склад.

Облік відпуску запасів зі складів. Методи оцінки витрат запасів. Облік запасів на складах і в бухгалтерії. Методи аналітичного обліку запасів.

Облік транспортно-заготівельних витрат.

Облік податку на додаткову вартість по придбаних матеріально-виробничих запасах.

Облік матеріальних цінностей на за балансових рахунках.

Інвентаризація матеріально-виробничих запасів, облік результатів інвентаризації.

Тема 3. Облік основних засобів на підприємствах торгівлі та громадського харчування.

Основні засоби на підприємствах торгівлі та громадського харчування, їхня характеристика, класифікація й оцінка. П(С)БУ 7 «Основні засоби».

Синтетичний і аналітичний облік основних засобів.

Облік надходження основних засобів. Формування вартості об'єктів основних засобів у залежності від джерел надходження. Облік операцій надходження засобів.

Амортизація основних засобів, методи нарахування амортизації та порядок відображення в обліку сум амортизаційних відрахувань.

Інвентаризація і переоцінка основних засобів, облік їх результатів.

Облік витрат на відновлення (ремонт) основних засобів.

Оренда основних засобів. Форми оренди. Облік оренди основних засобів в орендодавця й орендаря. Облік лізингових операцій.

Облік вибуття основних засобів.

Інвентаризація основних засобів.

Тема 4. Облік нематеріальних активів на підприємствах торгівлі та громадського харчування.

Характеристика нематеріальних активів на підприємствах торгівлі та громадського харчування, їхні види, класифікація й оцінка (П(С)БУ 8 «Нематеріальні активи»).

Синтетичний і аналітичний облік нематеріальних активів. Облік надходження нематеріальних активів.

Облік амортизації нематеріальних активів. Методи нарахування амортизації. Облік вибуття нематеріальних активів. Інвентаризація нематеріальних активів

Тема 5. Облік розрахунків з оплати праці на підприємствах торгівлі та громадського харчування.

Організація оплати праці на підприємствах торгівлі та громадського харчування, види заробітної плати, форми і системи оплати праці.

Документальне оформлення обліку розрахунків з робітниками та службовцями по оплаті праці. Облік чисельності працівників, відпрацьованого часу і випуску.

Порядок нарахування заробітної плати на підприємствах торгівлі та громадського харчування за різними формами і системами оплати праці та по середньому заробітку.

Порядок розрахунку заробітної плати, доплат, оплати відпусток, надбавок, гарантій і компенсацій і виплат соціального характеру.

Утримання з заробітної плати. Оформлення розрахунків по оплаті праці.

Порядок визначення допомоги за тимчасовою непрацездатністю.

Особливості обліку заробітної плати за час тарифної відпустки .

Порядок розрахунків по обов'язковому державному соціальному страхуванню.

Суб'єкти, об'єкти, ставки зборів. Відображення в обліку розрахунків з органами страхування. Виплати за рахунок цих фондів, їх облік.

Склад фонду оплати праці і виплат соціального характеру.

Синтетичний і аналітичний облік розрахунків з персоналом по оплаті праці. Порядок складання розрахункових відомостей. Зведення даних про нараховані суми заробітної плати по її складу, структурним підрозділам, категоріям персоналу й утриманням. Угруповання нарахованої заробітної плати по напрямках витрат.

Облік розрахунків з персоналом за товари, куплені в кредит, надані позики, по відшкодуванню матеріального збитку й інших операцій.

Розділ 2. Специфіка визначення фінансових результатів діяльності на підприємствах торгівлі та громадського харчування

Тема 6. Облік собівартості та витрат обігу на підприємствах торгівлі та громадського харчування.

Витрати обігу на підприємствах торгівлі та громадського харчування, їхній склад і порядок обліку (П(С)БУ 16 "Витрати"). Поняття про витрати у системі фінансового обліку на підприємствах торгівлі та громадського харчування. Методологічні основи формування в бухгалтерському обліку інформації про витрати.

Витрати обігу на підприємствах торгівлі та громадського харчування, їхній склад і класифікація. Умови визначення витрат витратами звітного періоду. Призначення витрат за економічними елементами, цільовим призначенням, способом включення до собівартості продукції (робіт, послуг) та іншими ознаками. Організація обліку витрат на підприємствах торгівлі та громадського харчування в системі фінансового обліку по елементах і в управлінському обліку по статтях витрат (калькуляційний розріз). Об'єкти обліку витрат. Система рахунків витрат. Узагальнення витрат в облікових регістрах.

Облік витрат і калькулювання собівартості продукції на підприємствах торгівлі та громадського харчування.

Облік витрат по елементам в системі рахунків класу 8 "Витрати по елементам". Кореспонденція рахунків з обліку витрат на виробництво та випуск продукції. Облік адміністративних витрат, витрат на збут, інших операційних витрат та витрат, не пов'язаних з операційною діяльністю.

Тема 7. Облік доходів на підприємствах торгівлі та громадського харчування.

Схема формування інформації про випуск продукції на підприємствах громадського харчування (варіанти обліку випуску продукції); про готову продукцію, її склад і способи оцінки.

Доходи на підприємствах торгівлі та громадського харчування, поняття, їхній склад. П(С)БУ 15 "Доходи" Момент визнання доходу і його відображення в облікових регістрах (варіанти облікової політики для цілей бухгалтерського обліку й оподаткування). Особливості обліку доходів від безоплатно отриманого майна.

Господарські операції по обліку відвантаження і продажів продукції (робіт, послуг), їхнє документування.

Тема 8. Облік фінансових результатів на підприємствах торгівлі та громадського харчування.

Визначення і списання фінансових результатів на підприємствах торгівлі та громадського харчування. Операційні доходи і витрати, їхній склад, облік і визначення фінансових результатів.

Позареалізаційні доходи і витрати, їхній склад, облік і визначення фінансових результатів. Облік надзвичайних доходів і витрат.

Тема 9. Порядок зайняття торгівельної діяльності та правила продажу продовольчих та непродовольчих товарів.

Правила торгівлі продовольчими, непродовольчими товарами.

Правила оптової та роздрібно торгівлі.

Нормативне забезпечення зайняття торгівельною діяльністю.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви модулів і тем	Кількість годин													
	Денна форма						Заочна форма							
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі						
		л	п	ла б	інд	ср		л	п	дис т	ін д	ср		
Розділ 1. Особливості обліку активів та зобов'язань на підприємствах торгівлі та громадського харчування														
Тема 1. Особливості організації обліку на підприємствах торгівлі та громадського харчування.	10	2	2			6	10							10
Тема 2. Облік запасів на підприємствах торгівлі та громадського харчування	12	2	2			8	12	1		1				10
Тема 3. Облік основних засобів на підприємствах торгівлі та громадського харчування.	12	2	2			8	12	1						11
Тема 4. Облік нематеріальних активів на підприємствах торгівлі та громадського харчування.	12	2	4			6	12			1				11
Тема 5. Облік розрахунків з оплати праці на підприємствах торгівлі та громадського харчування.	14	4	2			8	14	1						13
Разом за розділом 1	60	12	12	0	0	36	60	3	0	2	0			55
Розділ 2. Специфіка визначення фінансових результатів діяльності на підприємствах торгівлі та громадського харчування														
Тема 6. Облік собівартості та витрат обігу на підприємствах торгівлі та громадського харчування.	14	4	2			8	14	1						13
Тема 7. Облік доходів на підприємствах торгівлі та громадського харчування.	14	2	4			8	14	1		1				12
Тема 8. Облік фінансових результатів на підприємствах торгівлі та громадського харчування.	14	4	2			8	14	1						13
Тема 9. Нормативні та законодавчі вимоги до підприємств торгівлі та громадського харчування.	10	2	4			4	10			1				9

Разом за розділом 2	52	1 2	1 2	0	0	28	52	3	0	2	0	47
Розділ 3												
Індивідуальне розрахункове завдання	8					8	8					8
Всього годин	120	24	24			72	90	4		4		112

4. Темі семінарських (практичних, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	Особливості організації обліку на підприємствах торгівлі та громадського харчування.	4	-
2.	Облік запасів на підприємствах торгівлі та громадського харчування	4	-
3.	Облік основних засобів на підприємствах торгівлі та громадського харчування.	4	-
4.	Облік нематеріальних активів на підприємствах торгівлі та громадського харчування.	2	-
5.	Облік розрахунків з оплати праці на підприємствах торгівлі та громадського харчування.	2	-
6.	Облік собівартості та витрат обігу на підприємствах торгівлі та громадського харчування.	2	-
7.	Облік доходів на підприємствах торгівлі та громадського харчування.	4	-
8.	Облік фінансових результатів на підприємствах торгівлі та громадського харчування.	2	-
9.	Нормативні та законодавчі вимоги до підприємств торгівлі та громадського харчування.	4	-
	Разом	24	-

5. Завдання для самостійної роботи

Самостійна робота студента включає: опрацювання навчального матеріалу, підготовку до практичних занять, виконання індивідуальних завдань, підготовку до усіх видів контролю.

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи (назва теми)	Кількість годин	Кількість годин
		денна	заочна
1	Проробка конспекту лекції, вивчення рекомендованої літератури по темах, які викладаються на лекціях	16	36
2	Підготовка до практичних занять	16	0
3	Підготовка до поточного контролю	12	36
4	Підготовка до підсумкового контролю (екзамену)	20	32
5	Виконання індивідуального завдання (ІНДЗ) з курсу	8	8
	Разом	72	112

6. Індивідуальні завдання

В якості індивідуального навчально-дослідного завдання за 5 семестр виступає індивідуальне розрахункове завдання. **Індивідуальні розрахункові завдання** є обов'язковою частиною самостійної роботи студента.

Розрахункове завдання (Розділ 2) виконується у відповідності до початкових букв прізвищ студентів згідно з «Методичними вказівками до виконання індивідуального розрахункового завдання» з дисципліни «Облік і оподаткування в торгівлі та громадському харчуванні».

При виконанні завдання необхідно керуватися наступними вимогами:

1. На початку завдання повинен бути наведений номер варіанта.
2. Перед розв'язанням задачі варто навести журнал реєстрації господарських операцій, в якому скласти проводки.
3. Розв'язання потрібно супроводжувати формулами, розгорнутими розрахунками, висновками по результатах розрахунків. При розв'язанні завдань потрібно перевіряти розрахунки, користуючись взаємозв'язком між обчислювальними показниками, а також звертати увагу на економічну сутність показників.
4. Завдання, відповіді по яких наводяться без розгорнутих розрахунків, пояснень, висновків, вважаються невірними.
5. Розрахункове завдання повинне бути оформлене акуратно, написано розбірливо, без скорочення слів (крім загальноприйнятих скорочень). Сторінки треба пронумерувати й залишити широкі поля (краще писати текст на одній стороні аркуша) для зауважень рецензента й виправлень (доповнень), внесених студентом після рецензування.
6. Наприкінці завдання варто навести список використаної літератури, складений відповідно до прийнятої послідовності. Спеціальна література викладається за абеткою із вказівкою автора, видавництва й року видання, сторінки, що містить використану інформацію.
7. Розрахункове завдання повинне бути підписане студентом із наведенням дати його виконання.

8. Якщо за розрахунковим завданням рецензентом зроблені зауваження, студент повинен урахувати їх і, не переписуючи завдання, внести необхідні виправлення й доповнення. Без дотримання зазначеної вимоги контрольне завдання не буде зараховано.

Написання ІНДЗ має сприяти глибшому засвоєнню студентами дисципліни “Облік і оподаткування в торгівлі та громадському харчуванні”, спонукає до ґрунтовного закріплення й перевірки знань, отриманих студентами в процесі вивчення навчального матеріалу, уміння застосовувати на практиці різні облікові методи відображення господарських операцій.

ІНДЗ оцінюються за критеріями:

- самостійності виконання;
- логічності та послідовності викладення матеріалу;
- повноти та глибини вирішення задач;
- обґрунтованості висновків;
- якості оформлення, презентації та захисту розрахункового завдання.

7. Методи навчання

Методи навчання, спрямовані на досягнення освітніх цілей:

- **лекції** (лектором викладається основний зміст програмного навчального матеріалу. Студент повинен конспектувати той матеріал, на якому головну увагу акцентує лектор);
- **практичні заняття** (реалізуються кількома навчальними завданнями: засвоєння теоретичного матеріалу лекційного курсу; практичні роботи; перевірка виконання самостійних завдань);
- **самостійна робота** (виконується студентами в час після прослуховування лекції, перед практичними заняттями чи проміжного контролю - вдома, у бібліотеках,

комп'ютерних класах тощо). Самостійна робота є основним способом засвоєння студентом навчального матеріалу в час, вільний від обов'язкових навчальних занять, без участі викладача. Методичне забезпечення самостійної роботи студентів: списки рекомендованих джерел і літератури, питання для самоконтролю, тести, пакети контрольних завдань, електронні версії лекцій тощо.

Основними відмінностями активних та інтерактивних методів навчання від традиційних вважаються не лише методика і техніка викладання, але і висока ефективність навчального процесу, яка проявляється через:

- високу мотивацію студентів;
- закріплення теоретичних знань на практиці;
- підвищення самосвідомості студентів;
- вироблення здатності ухвалювати самостійні рішення;
- вироблення здатності приймати колективні рішення;
- вироблення здатності до соціальної інтеграції;
- придбання навичок вирішення конфліктів;
- розвиток здатності до компромісів.

При викладанні дисципліни для активізації навчального процесу передбачено використання таких сучасних навчальних технологій як кейс-метод, проблемні лекції, міні-лекції, робота в малих групах.

Кейс-метод – метод аналізу конкретних ситуацій, який дає змогу наблизити процес навчання до реальної практичної діяльності спеціалістів і передбачає розгляд виробничих, управлінських та інших ситуацій, інцидентів у процесі вивчення навчального матеріалу.

Проблемні лекції спрямовані на розвиток логічного мислення студентів. Коло питань теми лекції обмежується кількома ключовими моментами і увага студентів має бути сконцентрована на матеріалі, що не знайшов відображення в підручниках. При проведенні проблемної лекції має бути розданий друкований матеріал і виділені головні висновки з питань, що розглядаються.

При викладанні лекційного матеріалу студентам пропонуються питання для самостійного розмірковування. При цьому лектор ставить питання, які спонукають студента шукати вирішення проблемної ситуації. Така ситуація змушує студентів сконцентруватися і почати активно мислити в пошуках правильної відповіді.

На початку проведення проблемної лекції необхідно чітко сформулювати проблему, яку необхідно вирішити студентам. При викладанні лекційного матеріалу слід уникати прямої відповіді на поставлені питання, а висвітлювати матеріал таким чином, щоб отриману інформацію студент міг використати при вирішенні проблеми.

Дискусії передбачають обмін думками та поглядами учасників щодо певної теми, а також розвивають мислення, допомагають формувати погляди і переконання, виробляють вміння формулювати думки й висловлювати їх, вчать оцінювати пропозиції інших людей, критично підходити до власних поглядів.

Розподіл форм та методів активізації процесу навчання навчальної дисципліни представлено в табл.

Використання навчальних технологій для активізації процесу навчання

№	Тема	Практичне застосування навчальних технологій
1.	Особливості організації обліку на підприємствах торгівлі та громадського харчування.	Міні-лекція, дискусія
2.	Облік запасів на підприємствах торгівлі та громадського харчування	Лекція, Кейс-метод
3.	Облік основних засобів на підприємствах торгівлі та громадського харчування.	Лекція, Кейс-метод
4.	Облік нематеріальних активів на	Лекція, Кейс-метод

	підприємствах торгівлі та громадського харчування.	
5.	Облік розрахунків з оплати праці на підприємствах торгівлі та громадського харчування.	Лекція, Кейс-метод
6.	Облік собівартості та витрат обігу на підприємствах торгівлі та громадського харчування.	Лекція, Кейс-метод
7.	Облік доходів на підприємствах торгівлі та громадського харчування.	Лекція, Кейс-метод
8.	Облік фінансових результатів на підприємствах торгівлі та громадського харчування.	Лекція, Кейс-метод
9.	Нормативні та законодавчі вимоги до підприємств торгівлі та громадського харчування.	Лекція, Кейс-метод

8. Методи контролю

За дисципліною «Облік і оподаткування в торгівлі та громадському харчуванні» існує поточне оцінювання протягом семестру, та підсумкове оцінювання, яке містить написання та захист індивідуального розрахункового завдання, а також складання екзамену за матеріалами семестру.

Розділ, тема	Види та засоби контролю	Розподіл балів
Розділ 1. Особливості обліку активів та зобов'язань на підприємствах торгівлі та громадського харчування		
Тема 1. Особливості організації обліку на підприємствах торгівлі та громадського харчування.	практичне завдання, тест	4
Тема 2. Облік запасів на підприємствах торгівлі та громадського харчування	практичне завдання, тест	4
Тема 3. Облік основних засобів на підприємствах торгівлі та громадського харчування.	практичне завдання, тест	4
Тема 4. Облік нематеріальних активів на підприємствах торгівлі та громадського харчування.	практичне завдання, тест	4
Тема 5. Облік розрахунків з оплати праці на підприємствах торгівлі та громадського харчування.	практичне завдання, тест	4
Розділ 2. Специфіка визначення фінансових результатів діяльності на підприємствах торгівлі та громадського харчування		
Тема 6. Облік собівартості та витрат обігу на підприємствах торгівлі та громадського харчування	практичне завдання, тест	5
Тема 7. Облік доходів на підприємствах торгівлі та громадського харчування.	практичне завдання, тест	5
Тема 8. Облік фінансових результатів на підприємствах торгівлі та громадського харчування	практичне завдання, тест	5
Тема 9. Нормативні та законодавчі вимоги до підприємств торгівлі та громадського харчування.	практичне завдання, тест	5
Індивідуальне розрахункове завдання		20
Підсумковий семестровий контроль	іспит	40
Сума		100

8. Схема нарахування балів

Для підсумкового семестрового контролю при проведенні семестрового екзамену або
екзаменаційної роботи

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання							Екзамен (екзаменаційна робота)	Сума
Розділ 1		Розділ 2		Контрольна робота, передбачена навчальним планом	Індивідуальне завдання	Разом		
7 семестр								
T1	4	T6	5		20	60	40	100
T2	4	T7	5					
T3	4	T8	5					
T4	4	T9	5					
T5	4							

T1, T2 ... – теми розділів.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ДЛЯ ДИСЦИПЛІНИ «ОБЛІК І ОПОДАТКУВАННЯ В ТОРГІВЛІ ТА ГРОМАДСЬКОМУ ХАРЧУВАННІ»

Якісними критеріями оцінювання виконання індивідуальних завдань студентами є:

1. Повнота виконання завдання:

- Елементарна;
- Фрагментарна;
- Повна;
- Неповна.

2. Рівень самостійності студента

- під керівництвом викладача;
- консультація викладача;
- самостійно.

3. Сформованість навчально-інформаційних умінь (роботи з підручником, володіння різними способами читання, складання плану, рецензій, конспекту, вміння користуватися бібліотекою, спостереження, експеримент тощо)

4. Сформованість навчально-інтелектуальних умінь (визначення понять, аналіз, синтез, порівняння, класифікація, систематизація, узагальнення, абстрагування, вміння відповідати на запитання, виконувати творчі завдання тощо);

5. Рівень сформованості фахових методичних вмінь (вміння застосовувати на практиці набуті знання):

- низький – володіння умінням здійснювати первинну обробку навчальної інформації без подальшого її аналізу;
- середній – уміння вибирати відомі способи дій для виконання фахових завдань;
- достатній – застосовує набуті знання у стандартних практичних ситуаціях;
- високий – володіння умінням творчо-пошукової діяльності.

Критерії оцінювання здобувачів вищої освіти за відповіді на питання поточного контролю

Завданням поточного контролю є перевірка розуміння та засвоєння певного матеріалу, вироблених навичок проведення розрахункових робіт, умінь самостійно

опрацьовувати тексти, здатності осмислити зміст теми чи розділу, умінь публічно чи письмово представити певний матеріал (презентація).

Якісними критеріями оцінювання виконання завдань поточного контролю є:

1. Повнота відповіді або виконання завдання:

- елементарна;
- фрагментарна;
- повна;
- неповна.

2. Рівень сформованості логічних умінь:

- елементарні дії;
- операція, правило, алгоритм;
- правила визначення понять;
- формулювання законів і закономірностей;
- структурування суджень, доводів, описів.

Оцінювання рівня набутих практичних навичок здійснюється за результатами виконання та захисту індивідуального завдання.

Шкала оцінювання індивідуальної розрахункової роботи

Кількість балів	Теоретичне питання	Практичне завдання
15-20	Повне засвоєння та суб'єктне усвідомлення матеріалу. Твердження чітко аргументовані. Продemonстровано термінологічну грамотність	Продemonстровано методичну й технологічну грамотність. Методичні рішення обґрунтовано. Оформлення відповідає вимогам.
10-14	Повне засвоєння матеріалу, але недостатнє суб'єктне його усвідомлення. Нечітка аргументація тверджень. Часткова термінологічна некоректність.	Наявність незначних методичних і технологічних помилок, а також помилок в оформленні роботи. Методичні рішення обґрунтовано.
5-9	Часткове засвоєння матеріалу, суб'єктне його не усвідомлення. Аргументація відсутня. Термінологічна неграмотність.	Наявність значної кількості методичних і технологічних помилок, а також в оформленні роботи.
0-4	Теоретичний матеріал не засвоєно. Аргументація відсутня. Термінологічна неграмотність.	Методична й технологічна неграмотність. Неправильне оформлення роботи.

Проміжний контроль рівня знань передбачає виявлення опанування студентом лекційного матеріалу та вміння застосування його для вирішення практичної ситуації й проводиться у вигляді тестування. При цьому тестове завдання може містити як запитання, що стосуються суто теоретичного матеріалу, так і запитання, спрямовані на вирішення невеличкого практичного завдання.

Підсумковий контроль за курсом – у формі екзамену.

До складання екзамену допускають студентів, що мають задовільну кількість балів зі складених тестів з основних навчальних елементів змістовних модулів, написання та захисту індивідуального розрахункового завдання та інших завдань, передбачених програмою дисципліни.

Екзамен здійснюють за завданнями екзаменаційних білетів, які містять вісімнадцять завдань (шістнадцять тестів та два практичних завдання). Вони дають можливість здійснити оцінювання знань студента за дисципліною «Облік і оподаткування у торгівлі та громадському харчуванні» (рис. 1).

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Факультет економічний

Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

Спеціалізація Семестр 7 Форма навчання денна, заочна

Рівень вищої освіти (освітньо-кваліфікаційний рівень): бакалавр

Навчальна дисципліна: «Облік і оподаткування у торгівлі та громадському харчуванні»

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ (ЗАВДАННЯ) № 1

1. Ліцензія - це:
А) дозвіл на здійснення торгової діяльності;
В) документ, що підтверджує якість товару;
С) дозвіл на здійснення торгівлі окремими товарами;
Д) документ, що підтверджує якість товару та її відповідність діючим стандартам.
2. Підприємство роздрібної торгівлі може почати діяльність без дозволу:
А) відділу по контролю за цінами;
В) відділу торгівлі;
С) санітарно-епідеміологічної служби;
Д) органу пожежної безпеки.
3. При поверненні комітенту нереалізованого товару комісіонер має право утримати з нього:
А) плату за зберігання;
В) комісійну винагороду;
С) проценти за кредит;
Д) ануїтет.
4. Сума реалізованої надбавки визначається як:
А) добуток середнього процента надбавки і купівельної вартості реалізованого товару;
В) відношенням продажної вартості реалізованого товару і середнього процента надбавки;
С) відношенням купівельної вартості реалізованого товару і середнього процента надбавки;
Д) добуток середнього процента надбавки і продажної вартості реалізованого товару.
5. Товари, що передані на комісію обліковуються у комітента на рахунок:
А) 024; В) 281; С) 283; Д) 282.
6. Оприбуткована в кафе закуплена на ринку у фізичної особи рання полуниця: 2 кг по 15 грн. за кг. Вага нетто 1,8 кг. Вартість реалізації в барі складає 40 грн. з ПДВ за кг. Сума торгівельної надбавки складає:
А) 10 грн.; В) 25 грн.; С) 23,33 грн.; Д) 27,50 грн.
7. Чи може організація оптової торгівлі враховувати товари за продажними цінами:
а) так; б) ні.
8. Оптовий товарообіг класифікується за:
а) призначенням; б) формою організації;
в) призначенням та за формою організації;
г) участю в розрахунках.
9. Оприбуткування тари, вартість якої не зазначена в документах постачальника, оформлюється:
1 - товарно-транспортною накладною;
2 - накладною;
3 - сертифікатом якості;
4 - актом по оприбуткуванню тари
10. Природна нестача при транспортуванні товару списується за рахунок:
А) зменшення надбавки; В) транспортно-заготівельних витрат;
С) матеріально-відповідальної особи; Д) постачальника. Природна нестача при транспортуванні товару списується за рахунок:
А) зменшення надбавки; В) транспортно-заготівельних витрат;
С) матеріально-відповідальної особи; Д) постачальника.

* Зазначається кількість балів, якою оцінюються відповіді на кожне з питань

1-10 по 4 бали

Затверджено на засіданні кафедри статистики, обліку та аудиту

Протокол № 1 від «30» серпня 2024 року.

Завідувач кафедри (Нестеренко О.О.) Екзаменатор

(Косата І.А.)

Критерії оцінювання на екзамені:

Оцінювання знань студента проводиться за чотирирівневою шкалою (відмінно, добре, задовільно, незадовільно). За екзамен студент може отримати максимум 40 балів:

1. Для отримання оцінки «відмінно» (35-40 балів) студент повинен:
 - укластися у встановлений строк підготовки відповіді;
 - навести вірне рішення задачі та тестів.
2. Для одержання оцінки «добре» (25-34 балів) студент повинен:
 - укластися у встановлений строк підготовки відповіді;
 - навести вірне рішення задачі;
 - можливі помилки при відповіді на тести.
3. Для отримання оцінки «задовільно» (15-24 балів) студент повинен:
 - викладати теоретичний матеріал у доступній для розуміння формі;
 - можливі помилки при розв'язанні задачі та тестів.
4. Оцінку «незадовільно» (1-14 балів) отримують студенти, відповіді яких можуть бути оцінені нижче вимог, сформульованих у попередньому пункті.

Кожне завдання екзамену оцінюється окремо, що зазначається в білетах.

Зведена шкала оцінювання роботи студентів з дисципліни «Облік і оподаткування у торгівлі та громадському харчуванні»

Види робіт	Максимум балів
Поточне оцінювання (тестування)	40
Індивідуальна робота	20
РАЗОМ	60
Екзамен (залік)	40
Всього	100

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни визначається як загальна оцінка, яка враховує оцінки з кожного виду контролю (оцінки проміжного контролю за роботу протягом семестру та оцінка за результатами підсумкового екзамену).

У відповідності до набраних студентом балів оцінка знання матеріалу проводиться за чотирирівневою системою згідно з Методикою переведення показників успішності знань студентів.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка
	для чотирирівневої шкали оцінювання
90 – 100	відмінно
70-89	добре
50-69	задовільно
1-49	незадовільно

9. Рекомендована література

1. Блакита Г.В. Бухгалтерський облік в торгівлі та ресторанному господарстві. Київ: Центр навчальної літератури, 2019 288 с.
2. Верхоглядова Н., Шило В., Ільїна С., Кисла В. Бухгалтерський фінансовий. Київ: Центр навчальної літератури, 2021. 536 с.

3. Шквір В.Д., Загородній А.Г., Височан О.С. Інформаційні системи і технології в обліку та аудиті: підручник. 4-те вид., доопрац. і допов. Львів: Видавництво Львівської політехніки. 2017. 404 с.
4. «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1, затверджений наказом Міністерства фінансів України від 07.02.2013 № 73 (Редакція станом на 14.03.2024) // База даних «Законодавство України» / Мінфін України. URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13> (дата звернення 29.06.2024).
5. Закон України «Про аудиторську діяльність» від 22.04.1993 року N 3125-XII (Редакція станом на 16.01.2024) // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3125-12> (дата звернення 29.06.2024).
6. Закон України «Про Бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 № 996-XIV (Редакція станом на 01.01.2024) // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/996-14> (дата звернення 29.06.2024).
7. Закон України «Про оплату праці» № 108/95-ВР від 24.03.95 (Редакція станом на 01.01.2017) // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/108/95-%D0%B2%D1%80> (дата звернення 29.06.2024).
8. Закон України «Про відпустки» № 504/96-ВР від 15.11.1996 (Редакція станом на 20.01.2024) // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/504/96-%D0%B2%D1%80> (дата звернення 29.06.2024).
9. Законом «Про внесення змін у деякі законодавчі акти України стосовно погодинної оплати праці» від 25.06.2009 N 1574-VI (Редакція станом на 25.06.2024) // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1574-17> (дата звернення 29.06.2024).
10. Закон України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» від 08.07.2010 № 2464-VI (Редакція станом на 19.04.2024) // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2464-17> (дата звернення 29.06.2024).
11. Закон України «Про колективні договори і угоди» від 01.07.1993 № № 3356-XII (Редакція станом на 01.01.2015) // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3356-12> (дата звернення 29.06.2024).
12. Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування» від 28.12.2014 № № 77-VIII (Редакція станом на 05.10.2024) // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/77-19> (дата звернення 29.06.2024).
13. Інструкція по застосуванню Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджена наказом Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291 (Редакція станом на 05.01.2024) // База даних

- «Законодавство України» / Мінфін України. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99> (дата звернення 29.06.2024).
14. Кодекс законів про працю України: Закон України від 10.09.1996 № 357//96-ВР (Редакція станом на 20.01.2024) // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/322-08> (дата звернення 29.06.2024).
15. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств й організацій, затверджений наказом Міністерства фінансів України від 30.11.99 р. № 291 (Редакція станом на 09.12.2021) // База даних «Законодавство України» / Мінфін України. URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1557-11> (дата звернення 29.06.2024).
16. Податковий Кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI (Редакція станом на 19.04.2024) // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення 29.06.2024).
17. Ткаченко, Н. М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність : підручник / Н. М. Ткаченко ; МОН України. 7-те вид., доп. і перероб. К. : Алерта, 2016. 928 с.
18. Шара Є. Ю., Соколовська-Гонтаренко І. Є.. Фінансовий облік II. Навч. посіб. К. : «Вид-во «Центр учбової літератури», 2016. 308 с.
19. Фінансовий облік : підруч. / Я. Д. Крупка, З. В. Задорожний, Н. В. Гудзь та ін. – 4-те вид. [доп. і перероб.]. Тернопіль : ТНЕУ, 2017. 451 с.
20. Цивільний Кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV (Редакція станом на 17.06.2024) // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/435-15> (дата звернення 29.06.2024).

1. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. <http://zakon.rada.gov.ua> (Сайт Верховної Ради України)
2. <http://www.sta.gov.ua> (Сайт ДФС)
3. <http://www.dtki.com.ua> (Сайт журналу “Дт-Кт”)
4. <http://www.ukrstat.gov.ua> (Сайт Держстату України)
5. <http://www.visnuk.com.ua> (Вісник податкової служби України)
6. <http://www.buhgalteria.com.ua> (Сайт журналу “Бухгалтерія”)
7. <http://www.vuzlib.net> (Економіко-правова бібліотека)
8. http://www.ief.org.ua/IEF_rus/index.htm (Інститут економіки та прогнозування Національної академії наук України).
9. <http://www.ibser.org.ua/news/559/> (Інститут бюджету та соціально економічних досліджень)
10. <http://blanki.com.ua>
11. <http://podatok.info>
12. <https://7eminar.ua/> (бухгалтерська відеоплатформа №1)

2. Особливості навчання за денною формою в умовах дії обставин непереборної сили

В умовах дії форс-мажорних обмежень освітній процес в університеті здійснюється відповідно до наказів/ розпоряджень ректора/ проректора або за змішаною формою навчання або повністю дистанційно в синхронному режимі.

Складання підсумкового семестрового контролю: в разі запровадження жорстких обмежень з заборотою відвідування ЗВО студентам денної та заочної форми навчання надається можливість скласти екзамен в тестовій формі дистанційно на платформі Moodle в дистанційному курсі «Оптимізація оподаткування», режим доступу: <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=2658>